

PROBLEME PENTRU CONCURSURI

Corneliu Mănescu-Avram

1. Să se demonstreze identitatea : $5S_9 + 2S_{11} = 6S_5^2 + S_7$, unde $S_k = 1^k + 2^k + \dots + n^k$, $n, k \in \mathbb{N}^*$.

Soluție : Scriem identitatea din enunț pentru n și pentru $n - 1$

$$5S_9(n) + 2S_{11}(n) = 6S_5^2(n) + S_7(n), \quad 5S_9(n-1) + 2S_{11}(n-1) = 6S_5^2(n-1) + S_7(n-1),$$

scădem egalitățile obținute, înlocuim $S_5(n-1)$ cu $S_5(n) - n^5$ și rezultă

$$5n^9 + 2n^{11} = 6n^5[2S_5(n) - n^5] + n^7, \tag{1}$$

așadar

$$S_5(n) = \frac{1}{6} n^6 + \frac{1}{2} n^5 + \frac{5}{12} n^4 - \frac{1}{12} n^2. \tag{2}$$

Reciproc, scriem (1) sub forma

$$5n^9 + 2n^{11} = 6[S_5^2(n) - S_5^2(n-1)] + n^7, \tag{3}$$

dăm valori de la 1 la n , adunăm și obținem identitatea din enunț.

Egalitățile (1), (2), (3) sunt echivalente, deci este suficient să demonstrăm (2). Pentru mai multă ușurință a scrierii eliminăm numitorii, prin urmare vom demonstra prin inducție egalitatea

$$12S_5(n) = 2n^6 + 6n^5 + 5n^4 - n^2.$$

Pentru $n = 1$ avem $12 = 2 + 6 + 5 - 1$, care este adevărată. Presupunem că egalitatea este adevărată pentru $k - 1$, $k \in \mathbb{N}$, $k \geq 2$

$$12S_5(k-1) = 2(k-1)^6 + 6(k-1)^5 + 5(k-1)^4 - (k-1)^2$$

adunăm $12k^5$ în stânga și în dreapta egalității, ridicăm la puterile respective cu binomul lui *Newton* și obținem

$$12S_5(k) = 12k^5 + 2(k^6 - 6k^5 + 15k^4 - 20k^3 + 15k^2 - 6k + 1) + 6(k^5 - 5k^4 + 10k^3 - 10k^2 + 5k - 1) + 5(k^4 - 4k^3 + 6k^2 - 4k + 1) - (k^2 - 2k + 1) = 2k^6 + 6k^5 + 5k^4 - k^2,$$

deci egalitatea este adevărată și pentru k , ceea ce trebuia demonstrat.

2. Să se găsească cifrele zecimale din egalitatea : $2 \cdot \overline{abcdef} = 11 \cdot \overline{defabc}$.

Soluție : Fie $x = \overline{abc}$, $y = \overline{def}$. Se obține egalitatea $2(10^3x + y) = 11(10^3y + x)$, de unde se deduce $(2 \cdot 10^3 - 11)x = (11 \cdot 10^3 - 2)y$, deci $3^2 \cdot 13 \cdot 17x = 2 \cdot 3^2 \cdot 13 \cdot 47y$, așadar $17x = 94y$, cu soluția $x = 94t$, $y = 17t$, $t \in \mathbb{N}$. Numerele x și y au trei cifre, deci $17t > 100$, $94t < 1000$, cu soluțiile $t \in \{6, 7, 8, 9, 10\}$. Rezultă următoarele egalități :

$$2 \cdot 564102 = 11 \cdot 102564, \quad 2 \cdot 658119 = 11 \cdot 119658, \quad 2 \cdot 752136 = 11 \cdot 136752,$$

$$2 \cdot 846153 = 11 \cdot 153846, \quad 2 \cdot 940170 = 11 \cdot 170940.$$

3. Să se rezolve în $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$ ecuația : $\sqrt{x} + \sqrt{y} = \sqrt{a}$, $a \in \mathbb{N}$.

Soluție : Dacă $a = 0$, e clar că $x = y = 0$ este singura soluție.

Fie $a = b^2c$, cu $b, c \in \mathbb{N}^*$, c liber de pătrate. Se arată că dacă (x, y) este soluție, atunci $c \mid x$ și $c \mid y$. Într-adevăr, ecuația devine $\sqrt{x} + \sqrt{y} = b\sqrt{c}$, deci $\sqrt{y} = b\sqrt{c} - \sqrt{x}$ și $y = b^2c + x - 2b\sqrt{cx}$, de unde $\sqrt{cx} \in \mathbb{Q}^*$, așadar $\sqrt{cx} \in \mathbb{N}^*$ și deci $c \mid x$; similar, $c \mid y$.

Fie $x = cx_1$, $y = cy_1$; rezultă $\sqrt{x_1} + \sqrt{y_1} = b$. Se arată asemănător că $\sqrt{x_1} = t \in \mathbb{N}$, de unde $x_1 = t^2$, $y_1 = (b - t)^2$, $0 \leq t \leq b$.

Soluțiile sunt $x = ct^2$, $y = c(b - t)^2$, $t \in \mathbb{N}$, $0 \leq t \leq b$.

4. Se consideră mulțimile $T = \{x \in \mathbb{Z} \mid x = \frac{n(n+1)(n+2)}{6}, n \in \mathbb{Z}\}$ și

$T_k = \{x \in \mathbb{Z} \mid x = t_1 + t_2 + \dots + t_k, t_i \in T, 1 \leq i \leq k\}$, unde $k \in \mathbb{N}^*$ este un număr fixat. Să se arate că

a) $T_1 = T$ conține cel puțin trei pătrate perfecte.

b) T_2 conține toate pătratele și o infinitate de cuburi perfecte.

c) $T_4 = \mathbb{Z}$.

Soluție : a) Avem $\frac{1 \cdot 2 \cdot 3}{6} = 1^2$, $\frac{2 \cdot 3 \cdot 4}{6} = 2^2$, $\frac{48 \cdot 49 \cdot 50}{6} = 140^2$.

b) Prima afirmație rezultă din identitatea

$$\frac{n(n+1)(n+2)}{6} - \frac{(n-2)(n-1)n}{6} = n^2.$$

Pentru a doua, luăm

$$\frac{(n+m-1)(n+m)(n+m+1)}{6} - \frac{(n-m-1)(n-m)(n-m+1)}{6} = \frac{m(3n^2+m^2-1)}{3}.$$

Dacă $3n^2 + m^2 - 1 = 3m^2$, atunci obținem $m^3 \in T_2$. Rezultă

$$3n^2 - 2m^2 = 1. \quad (1)$$

Se consideră ecuația

$$x^2 - 6y^2 = 1. \quad (2)$$

Ea are o infinitate de soluții $(x_k, y_k) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ și se poate arăta că acestea sunt

$$x_k = \frac{(5+2\sqrt{6})^k + (5-2\sqrt{6})^k}{2}, \quad y_k = \frac{(5+2\sqrt{6})^k - (5-2\sqrt{6})^k}{2\sqrt{6}}.$$

Dacă (x, y) este o soluție a ecuației (2), atunci (n, m) este o soluție a ecuației (1), unde $n = x + 2y$, $m = x + 3y$. Într-adevăr, $3n^2 - 2m^2 = 3(x+2y)^2 - 2(x+3y)^2 = x^2 - 6y^2 = 1$. Obținem astfel o infinitate de soluții în $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ ale ecuației (1) și deci o infinitate de cuburi perfecte în mulțimea T_2 .

c) Din identitatea

$$n = \frac{n(n+1)(n+2)}{6} + \frac{(n-2)(n-1)n}{6} - 2 \cdot \frac{(n-1)n(n+1)}{6}$$

rezultă că $T_4 = \mathbb{Z}$.

Observație. Se știe că numerele de la a) sunt singurele pătrate perfecte din T_1 .

5. Să se arate că numărul $2^{3^n} + 1$, $n \in \mathbb{N}^*$, are cel puțin n divizori primi distincți.

Soluție : Demonstrăm afirmația prin inducție după n .

Dacă $n = 1$, atunci $2^{3^1} + 1 = 3^2$ are un divizor prim.

Presupunem că afirmația este adevărată pentru un k natural oarecare fixat și o demonstrăm pentru $k + 1$. Este adevărată descompunerea :

$$2^{3^{k+1}} + 1 = (2^{3^k} + 1)(2^{2 \cdot 3^k} - 2^{3^k} + 1).$$

Conform ipotezei de inducție, numărul din prima paranteză are cel puțin k divizori primi distincți. Este suficient deci să arătăm că numărul din a doua paranteză are un factor prim care nu divide numărul din prima paranteză. Vom demonstra o afirmație mai generală : “Cel mai mare divizor comun al numerelor $a + 1$ și $a^2 - a + 1$, $a \in \mathbb{Z}$, este 1 sau 3”. Într-adevăr, din $a^2 - a + 1 = (a + 1)(a - 2) + 3$ rezultă că orice divizor comun al celor două numere este divizor al lui 3. Numărul din a doua paranteză nu este putere a lui 3, deci are cel puțin un factor prim diferit de 3, ceea ce încheie demonstrația prin inducție.

Comentariu. Am demonstrat astfel că mulțimea numerelor prime este infinită.

6. Fie $n \in \mathbb{N}^*$ și $N = 2^{2^n} + 2^{2^{n-1}} + 1$. Să se arate că

- pentru orice $k \in \{1, 2, \dots, n\}$, numerele N și $F_k = 2^{2^k}$ sunt prime între ele;
- dacă $n \geq 3$, atunci N se divide cu 3, 7 și 13, dar nu se divide cu 5, 11 și 17;
- N are cel puțin n divizori primi.

Soluție : a) Pentru $k \leq n - 1$, $N - 3 = 2^{2^n} - 1 + 2^{2^{n-1}} - 1$ este divizibil cu F_k , deci N și F_k sunt prime între ele, deoarece $F_k \equiv 2 \pmod{3}$. Pentru $k = n$, $N = F_n + 2^{2^{n-1}}$, deci sunt prime între ele, fiind impare.

b) Este adevărată descompunerea $N = (2^2 + 2 + 1)(2^2 - 2 + 1)(2^4 - 2^2 + 1) \dots (2^{2^{n-1}} - 2^{2^{n-2}} + 1)$, deci N se divide cu $3 = 2^2 - 2 + 1$, $7 = 2^2 + 2 + 1$, $13 = 2^4 - 2^2 + 1$ și nu se divide cu $5 = F_1$ și $17 = F_2$. În plus, $N \equiv 7, 10, 9, 2, 3, 10, 9, 2, 3, \dots \pmod{11}$, deci N nu se divide cu 11.

c) Se arată că oricare ar fi $m, n \in \mathbb{N}^*$ distincte, numerele $2^{2^m} - 2^{2^{m-1}} + 1$ și $2^{2^n} - 2^{2^{n-1}} + 1$ sunt prime între ele. Putem presupune $m < n$, deci $N = 2^{2^n} - 2^{2^{n-1}} + 1 + 2 \cdot 2^{2^{n-1}} = (2^{2^m} - 2^{2^{m-1}} + 1)M$, unde M este un număr natural, de unde rezultă că numerele respective sunt prime între ele, fiind impare. Se alege câte un divizor prim de la fiecare dintre numerele $2^{2^m} - 2^{2^{m-1}} + 1$, $1 \leq m \leq n - 1$. Aceste $n - 1$ numere prime sunt distincte și diferite de $2^2 + 2 + 1 = 7$, deoarece $2^{2^k} \equiv 2$ sau $4 \pmod{7}$, deci am găsit n divizori primi diferiți ai lui N .

Comentariu. La punctul c) am obținut o demonstrație a faptului că mulțimea numerelor prime este infinită.

7. Să se arate că dacă numerele $p, p + 2, p + 6, p + 8$ sunt prime ($p > 5$), atunci restul împărțirii lui p la 210 este unul dintre numerele 11, 101, 191.

Soluție : Numărul prim p este de forma $6k + 5$, $k \in \mathbb{N}^*$: într-adevăr, dacă $p - 1$ se divide cu 3, atunci $p + 2$ se divide cu 3, deci nu este prim. Ultima cifră a lui p este 1 : într-adevăr, dacă ultima cifră a lui p este 3, 7 sau 9, atunci $p + 2$, $p + 8$, respectiv $p + 6$ se divide cu 5, deci nu este prim. Restul împărțirii lui p la 30 nu poate fi egal cu 1 ($p + 1$ nu se divide cu 3) sau 21 (altfel p se divide cu 3, deci nu este prim). Rezultă că restul împărțirii lui p la 30 este egal cu 11.

Dacă restul împărțirii lui p la 210 este egal cu 41, 71, 131, respectiv 161, atunci $p + 8$, $p + 6$, $p + 2$, respectiv p se divide cu 7. Deducem că restul împărțirii lui p la 210 este unul dintre numerele 11, 101 sau 191.

Notă. Dacă restul împărțirii lui p la 210 este egal cu 11, atunci $p - 4$ se divide cu 7 ; dacă restul împărțirii lui p la 210 este egal cu 191, atunci $p + 12$ se divide cu 7. Obținem rezultatul : *Dacă numerele $p - 4$, p , $p + 2$, $p + 6$, $p + 8$, $p + 12$ sunt prime ($p > 11$), atunci restul împărțirii lui p la 210 este egal cu 101.* Astfel de numere există, de exemplu pentru $p = 101, 16061, 19421, 43781, \dots$, dar nu se știe dacă ele sunt sau nu în număr finit. Evident, putem lua ca referință primul număr al secvenței și deducem că în orice sextuplu de tipul $(0, 4, 6, 10, 12, 16)$ de numere prime, restul împărțirii primului termen la 210 este egal cu 97. Pentru detalii, a se vedea “Prime quadruplet” – diverse adrese pe internet.

8. Să se arate că numărul $5^{32} + 1$ se divide cu 641.

Soluție : Avem $5^{32} - 2^{32} = (5 - 2)(5 + 2)(5^2 + 2^2)(5^4 + 2^4)(5^8 + 2^8)(5^{16} + 2^{16})$ se divide cu $641 = 5^4 + 2^4$. Numărul $2^{32} + 1 = 2^{28} \cdot 2^4 + 1 = 2^{28}(2^7 \cdot 5 + 1 - 5^4) + 1 = 2^{28}(2^7 \cdot 5 + 1) - [(2^7 \cdot 5)^4 - 1] = (2^7 \cdot 5 + 1)[2^{28} - (2^7 \cdot 5 - 1)(2^{14} \cdot 5^2 + 1)]$ se divide cu $641 = 2^7 \cdot 5 + 1$. Rezultă că și numărul $5^{32} + 1 = (5^{32} - 2^{32}) + (2^{32} + 1)$ se divide cu 641.

9. Să se găsească baza unui sistem de numerație în care este adevărată egalitatea :

$$\overline{aaa} = a^4, \quad a \in \mathbb{N}^*.$$

Soluție : Fie x baza sistemului de numerație respectiv. Deducem $ax^2 + ax + a = a^4$, de unde, prin simplificare, se obține $x^2 + x + 1 = a^3$. Numărul din stânga este impar, deci și a este impar. Prin încercări găsim $a = 7$, $x = 18$.

10. Fie $A = (a_{ij}) \in \mathcal{M}_n(\mathbb{Z})$ o matrice astfel încât $\det(A^3 - A)$ nu se divide cu 3. Să se arate că pentru orice $a \in \mathbb{Z}$ sistemul de ecuații

$$ax_1 = a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \dots + a_{1n}x_n$$

$$ax_2 = a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \dots + a_{2n}x_n$$

⋮

$$ax_n = a_{n1}x_1 + a_{n2}x_2 + \dots + a_{nn}x_n$$

are soluție unică.

Soluție : Fie I matricea unitate și X matricea coloană a necunoscutelor. Sistemul poate fi scris sub forma $(A - aI)X = 0$ (evident, în dreapta avem matricea coloană cu n elemente nule) și el are soluție unică dacă și numai dacă $\det(A - aI) \neq 0$.

Fie $P(X) = \det(A - X \cdot I)$ polinom în variabila X . Evident, $P \in \mathbb{Z}[X]$. Prin ipoteză, niciunul dintre numerele $P(-1)$, $P(0)$, $P(1)$ nu se divide cu 3, deoarece $\det(A^3 - A) = \det(A - I)\det(A)\det(A + I) = P(-1)P(0)P(1)$. Vom arăta că $P(a) \neq 0, \forall a \in \mathbb{Z}$. Într-adevăr, din $P(X) - P(a) = (X - a)Q(X)$, $Q \in \mathbb{Z}[X]$ și $P(a) = 0$, rezultă că cel puțin unul dintre numerele $P(-1)$, $P(0)$, $P(1)$ se divide cu 3, contradicție.

11. Să se determine $a \in \mathbb{Z}$ astfel încât polinomul $X^7 - X + 280$ să fie divizibil cu polinomul $X^2 - X + a$.

Soluție : Fie $f = X^7 - X + 280$, $g = X^2 - X + a$. Din $g \mid f$ în $\mathbb{Z}[X]$, deducem că $g(x) \mid f(x), \forall x \in \mathbb{Z}$.

În particular, $g(1) \mid f(1)$, $g(-1) \mid f(-1)$, deci $a \mid 280$ și $a + 2 \mid 280$ (*).

Fie ε o rădăcină cubică complexă nereală a lui -1 , deci $\varepsilon^3 = -1$, $\varepsilon \neq -1$, astfel că $\varepsilon^2 - \varepsilon = -1$ și $\varepsilon^7 - \varepsilon = 0$. Rezultă că $g(\varepsilon) \mid f(\varepsilon)$ în $\mathbb{Z}[\varepsilon]$, deci și în $\mathbb{Z}$, deoarece ε este întreg algebric, iar numerele $f(1)$ și $g(1)$ sunt întregi raționali. Obținem că $a - 1 \mid 280$ (**).

Mulțimea divizorilor întregi ai numărului 280 este

$$D_{280} = \{\pm 1, \pm 2, \pm 4, \pm 5, \pm 7, \pm 8, \pm 10, \pm 14, \pm 20, \pm 28, \pm 35, \pm 40, \pm 56, \pm 70, \pm 140, \pm 280\}.$$

Din condițiile (*) și (**) rezultă că trebuie să căutăm divizori consecutivi $a - 1, a \in D_{280}$ astfel încât $a + 2 \in D_{280}$. Deducem că $a \in \{-7, -4, -1, 2, 5, 8\}$. Avem și $g(2) \mid f(2)$, deci $a + 2 \mid 2^7 - 2 + 280$, așadar $a + 2 \mid 2^7 - 2$. Cel mai mare divizor comun al numerelor $2^7 - 2 = 126$ și 280 este egal cu 14, astfel că $a + 2 \in D_{14}$, de unde $a \in \{-16, -9, -4, -3, -1, 0, 5, 12\}$. Obținem că $a \in \{-4, -1, 5\}$.

Se verifică prin calcul că singura valoare convenabilă este $a = 5$, pentru care există descompunerea

$$X^7 - X + 280 = (X^2 - X + 5)(X^5 + X^4 - 4X^3 - 9X^2 + 11X + 56).$$

12. Fie $p \in \mathbb{R}[X]$ un polinom de gradul 2 cu proprietatea că $|p(x)| \leq 1, \forall x \in [0, 1]$. Să se arate că $|p(3)| \leq 7^2, |p(15)| \leq 41^2$. Generalizare.

Soluție : Dacă $p = aX^2 + bX + c, a, b, c \in \mathbb{R}$, atunci

$$a = 2p(0) - 4p\left(\frac{1}{2}\right) + 2p(1), \quad b = -3p(0) + 4p\left(\frac{1}{2}\right) - p(1), \quad 2a + b = p(0) - 4p\left(\frac{1}{2}\right) + 3p(1)$$

și deci $|a| \leq 8, |2a + b| \leq 8$, în ipoteza $|p(x)| \leq 1, \forall x \in [0, 1]$.

Avem

$$p(x) = a(x - 1)^2 + (2a + b)(x - 1) + p(1), \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

de unde

$$|p(x)| \leq 8(x - 1)^2 + 8(x - 1) + 1 = 2(2x - 1)^2 - 1, \quad \forall x \in \mathbb{R}.$$

În particular, dacă (u, v) este o soluție oarecare a ecuației $u^2 - 2v^2 = -1$ (1), atunci

$$\left| p\left(\frac{v+1}{2}\right) \right| \leq u^2.$$

Soluția generală în numere naturale a ecuației (1) este

$$u_n = \frac{(\sqrt{2}+1)^n - (\sqrt{2}-1)^n}{2}, \quad v_n = \frac{(\sqrt{2}+1)^n + \sqrt{2}-1^n}{2\sqrt{2}},$$

unde $n \in \mathbb{N}^*$ este impar. Avem $v_1 = 1, v_3 = 5, v_5 = 29, \dots, \left| p\left(\frac{v_n+1}{2}\right) \right| \leq u_n^2, \forall n \in \mathbb{N}^*$ impar și $u_n^2 - 2v_n^2 = -1$.

13. Să se găsească rădăcinile reale ale polinomului $P = (X^m - 1)^n + (X^n - 1)^m$, unde $m, n \in \mathbb{N}^*$ au parități diferite.

Soluție : Avem $P(0) = (-1)^n + (-1)^m = 0$, deoarece $m - n$ este impar ; $P(1) = 0$, deci P are rădăcinile 0 și 1. Vom arăta că P nu are alte rădăcini reale. Putem presupune, fără a restrânge generalitatea, că este m par și n este impar.

Dacă $x \in (-\infty, -1)$, atunci $x^m > 1, x^m - 1 > 0$ și $x^n < -1, x^n - 1 < -2$, deci $P(x) > 0$.

Avem $P(-1) = 2^m \neq 0$.

Dacă $x \in (-1, 0)$, atunci $0 < x^m < 1$ și $-1 < (x^m - 1)^n < 0$; $-1 < x^n < 0$, $-2 < x^n - 1 < -1$ și $1 < (x^n - 1)^m < 2^m$, de unde rezultă că $P(x) > 0$.

Dacă $x \in (0, 1)$, atunci $-1 < (x^m - 1)^n < 0$ și facem substituțiile $x^m - 1 = -y^m$, $x^n - 1 = -z^n$ cu $y, z \in (0, 1)$, de unde $-y^{mn} + z^{mn} = 0$, așadar $y = z$. Putem presupune că $0 < x < y < 1$ și dacă, de exemplu $m < n$, atunci $x^n < x^m$, $y^n < y^m$, așadar $1 = x^n + y^n < x^m + y^m = 1$, contradicție, deci P nu are rădăcini în intervalul $(0, 1)$.

Dacă $x \in (1, \infty)$, atunci $P(x) > 0$.

Observație. Rădăcinile 0 și 1 au același ordin de multiplicitate, egal cu $\min(m, n)$.

14. Să se determine numerele $m, n \in \mathbb{N}^*$ astfel încât funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = \frac{\sin^m x + \cos^m x}{m} - \frac{\sin^n x + \cos^n x}{n}$$

să fie constantă.

Soluție : Dacă $m = n$, atunci $f(x) = 0, \forall x \in \mathbb{R}$.

Dacă $m \neq n$, atunci putem presupune, fără a restrânge generalitatea că $m > n$. Avem $f(0) = f(\pi)$, deci

$$\frac{1}{m} - \frac{1}{n} = \frac{(-1)^m}{m} - \frac{(-1)^n}{n},$$

așadar m și n sunt numere pare, $m = 2k, n = 2l, k, l \in \mathbb{N}^*$. Funcția dată este constantă dacă și numai dacă polinomul

$$P = \frac{X^k + (1 - X)^k}{k} - \frac{X^l + (1 - X)^l}{l}, \quad k, l \in \mathbb{N}^*, k > l$$

este constant. Pentru k par, gradul lui P este egal cu k , pentru k impar avem în mod necesar $k - 1 = l$. În acest caz, coeficientul lui X^{k-1} trebuie să fie nul

$$1 - \frac{2}{k-1} = 0,$$

de unde $k = 3, l = 2$, așadar $m = 6, n = 4$.

Calcul direct arată că pentru aceste valori funcția dată este constantă.